

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3123/2023. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 28.K.707.792/2020/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Fővárosi Törvényszék 28.K.707.792/2020/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, Budapest Főváros Kormányhivatala BP/0502/814/2/2020. számú határozatára is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárásban megállapított tényállás szerint az egyedülálló, saját nyilatkozata szerint jövedelemmel nem rendelkező indítványozó 2019. december 6. napján egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása iránti kérelmet nyújtott be űrlap nyomtatványon Budapest Főváros Kormányhivatala II. Kerületi Hivatalához mint elsőfokú hatósághoz. Az indítványozó akként nyilatkozott, hogy a tartózkodási helye szerinti ingatlan 1993 óta van a kizárólagos tulajdonában, melynek becsült forgalmi értéke 20 millió forint, a lakóhelye szerinti, holtig tartó hasznélvezeti joggal terhelt ingatlanak pedig 50%-ban tulajdonosa, az ingatlan becsült forgalmi értéke 60 millió forint. Az indítványozó nyilatkozata szerint egy 90 ezer forint értékű gépjárművel és 114 378 forint számlaegegenleggel is rendelkezett. Az elsőfokú hatóság 2020. február 3. napján kelt, BP-02/002/0020-3/2020. számú határozatával az indítványozó kérelmét elutasította. A határozat szerint az indítványozó vagyoni helyzete és jövedelme meghaladta az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság igénybevételének feltételeként meghatározott maximális összeget.
- [3] 1.2. Az indítványozó a határozattal szemben fellebbezést terjesztett elő, melyben egyaránt vitatta a jövedelmének becslését és az ingatlan forgalmi értékének meghatározását, valamint kifogásolta, hogy változatlan tényállás és jogszabályi környezet mellett az elsőfokú hatóság korábban megállapította az indítványozó ellátásra való jogosultságát. A másodfokon eljáró Budapest Főváros Kormányhivatala BP/0502/814/2/2020. számú, 2020. május 14. napján kelt határozatával az elsőfokú hatóság döntését helybenhagyta. A határozat szerint az elsőfokú hatóság a jövedelemvizsgálat során nem sértett jogot, a jövedelem becslése során alkalmazott, a fenntartási költségek háromszorosában meghatározott becsült jövedelem is jogszerűen, a 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően került meghatározásra, az indítványozó által megjelölt ingatlanok együttes forgalmi értéke pedig ugyancsak meghaladta a törvényben meghatározott maximális értéket. A másodfokú hatóság szerint a korábban esetlegesen megalapozatlanul hozott, az indítványozó számára kedvező döntés nem képezheti alapját egy későbbi, kérelemre indult eljárásban a jogosultsági feltételek hiányában az indítványozó számára újabb kedvező döntésnek.
- [4] 1.3. Az indítványozó a másodfokú határozattal szemben keresetet terjesztett elő, melyben kérte a határozat megsemmisítését és az alperes hatóság arra való kötelezését, hogy számára az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot állapítsák meg. A Fővárosi Törvényszék 28.K.707.792/2020/11. számú, 2022. január 27. napján kelt ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. A bíróság ítéletében rögzítette, hogy eljárása során kizárólag a BP/0502/814/2/2020. számú határozat jogszerűségéről kellett döntenie, és eljárása során nem lehetett figyelemmel arra, hogy az indítványozó, illetőleg más ügyfelek hasonló ügyeiben korábban milyen döntések születettek (Fővárosi Törvényszék ítélete, Indokolás [11]). A Fővárosi Törvényszék szerint az alperes hatóság valóban nem indokolta meg határozatában, hogy az indítványozó jövedelmét miért a fenntartási költségek háromszorosában határozta meg, ez a jogszabálysértés azonban nem hatott ki az ügy érdemére, figyelemmel

arra, hogy az ügy egyedi körülményei alapján nem volt reális az indítványozó kérelme (nem volt jövedelme, egyedül élt, ugyanakkor a háztartását képes volt finanszírozni), így pedig az alperes hatóság okkal következtethetett arra, hogy az indítványozó elhallgatott jövedelemmel rendelkezik. E körben az ítélet arra is utalt, hogy a Fővárosi Törvényszék figyelembe vette a Kúria Kfv.38.036/2017/6. számú döntésében tett megállapításokat is (Fővárosi Törvényszék ítélete, Indokolás [22]). A bíróság kiemelte, hogy az indítványozó sem a kérelmében, sem pedig a fellebbezésében nem nyilatkozott semmilyen jövedelemről, márpedig a Fővárosi Törvényszék eljárásában a megelőző eljárás idején fennálló, de a megelőző eljárásban nem értékelt tényre, körülményre az indítványozó csak akkor hivatkozhatott volna, ha ezt a tényt vagy körülményt a közigazgatási szerv az indítványozó kifejezett hivatkozása ellenére nem vette volna figyelembe, vagy azt az indítványozó önhibáján kívül nem ismerte, illetve önhibáján kívül nem hivatkozott (Fővárosi Törvényszék ítélete, Indokolás [23]). A bíróság szerint az alperes hatóság nem tisztázta megfelelően az indítványozó ingatlanvagyonának értékét, amellyel ugyan jogszabálysértést követett el, ám annak az ügy érdemi elbírálására nem volt lényeges kihatása, tekintettel arra, hogy az indítványozó jövedelmi helyzete alapján az egészségügyi szolgáltatás igénybevételére egyébként sem volt jogosult.

- [5] 1.4. Az indítványozó a Fővárosi Törvényszék ítéletével szemben az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, melyben kérte a Fővárosi Törvényszék 28.K.707.792/2020/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, Budapest Főváros Kormányhivatala BP/0502/814/2/2020. számú határozatára is kiterjedő hatállyal. Az alkotmányjogi panasz szerint a támadott bírói döntés, illetőleg hatósági határozat ellentétes az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésével, XXIV. cikk (1) bekezdésével, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel, az alábbiak szerint.
- [6] Az Alaptörvény XV. cikkének sérelmét az indítványozó azért állítja, mert az eljáró hatóság, illetőleg bíróság az alkotmányjogi panasz alapját képező eljárásban lényegében azonos ténybeli körülmények és azonos jogszabályi környezet ellenére a korábban az indítványozó kérelmére indult eljárásokban született döntésekhez képest eltérő döntéseket hoztak, melynek nem lehet tárgyilagos mérlegelés szerinti jogi alapja, ekként az önkényes.
- [7] Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes hatósági eljáráshoz való jog, illetőleg a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírói eljáráshoz való jog sérelmére az indítványozó azért hivatkozik, mert a Fővárosi Törvényszék ítéletében kifejezetten rögzítette azt, hogy a bíróság nincs figyelemmel arra, hogy az indítványozó, illetőleg más ügyfelek ügyében korábban azonos vagy más tárgyú ügyekben milyen döntések születtek. Ezen túlmenően az indítványozó azt is sérelmezi, hogy a Fővárosi Törvényszék ítéletét egy olyan kúriai döntésre alapította, amelyet nem ismerhetett meg. Az alkotmányjogi panasz szerint a támadott hatósági, illetőleg bírói döntések alapos ok nélkül figyelmen kívül hagyták az alkalmazandó jogot is, ekként azok önkényesnek minősülnek.
- [8] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog az alkotmányjogi panasz szerint azért sérült, mert az indítványozó keresetében hiába hivatkozott egyes, a saját jogi álláspontját alátámasztó érvekre, azokat a Fővárosi Törvényszék érdemi indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta, ezáltal pedig a jogorvoslat elveszítette hatékony jellegét.
- [9] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [10] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó a Fővárosi Törvényszék ítéletét 2022. február 16. napján vette át, melyhez képest alkotmányjogi panaszát [az Ügyrend 28. § (2) bekezdésének megfelelően a munkaszüneti napokra is figyelemmel] határidőben, 2022. április 19. napján terjesztette elő. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. Az alkotmányjogi panaszban felhívott alaptörvényi rendelkezések az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogokat tartalmaznak. Az alkotmányjogi panasz a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti követelményét teljesíti.
- [11] 2.2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be. Az Alkotmánybíróság

következetes gyakorlata szerint e befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.

- [12] Az alkotmányjogi panasz alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel, tekintettel arra, hogy az indítványban megjelölt, a hátrányos megkülönböztetés tilalmával, a tisztességes hatósági eljárással, a tisztességes bírósági eljárással és a jogorvoslathoz való joggal kapcsolatos alkotmányossági problémák mindegyikét vizsgálta már az Alkotmánybíróság a korábbiakban. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróságnak azt kellett értékelnie, hogy az alkotmányjogi panaszban foglaltak alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességi kétegy megállapítható-e.
- [13] Az Alkotmánybíróság következetes, az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésére visszavezethető gyakorlata szerint az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {lásd: 3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata abban is következetes, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, illetve a jogszabályok értelmezése a bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, melyet az Alkotmánybíróság nem vonhat magához, csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ellenkező esetben egyfajta „szuperbíróságként”, a meglévők melletti újabb hagyományos jogorvoslati fórumként járna el {legutóbb például: 3291/2022. (VI. 10.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ennek megfelelően nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe annak értékelése, hogy az eljáró hatóságok, illetőleg bíróságok az egyes korábbi eljárások során milyen jogi érvek alapján hozták meg döntésüket, és hogy az egyes eljárásokban megjelenő jogi érvek, illetőleg az egyes döntések irányai egymáshoz képest azonosak-e, illetőleg helytállóak-e.
- [14] Az Alaptörvény XV. cikkének állított sérelmével összefüggésben az Alkotmánybíróság mindenekelőtt kiemeli, hogy az Alkotmánybíróság hatásköre kizárólag a támadott döntések Alaptörvénnyel való összhangjának (és nem pedig az egyes döntések egymással való összhangjának) vizsgálatára terjedhet ki, az Alkotmánybíróság pedig jelen eljárásában (az Abtv. rendelkezéseinek megfelelően) csak a Fővárosi Törvényszék 28.K.707.792/2020/11. számú ítéletének (illetőleg azon keresztül Budapest Főváros Kormányhivatala BP/0502/814/2/2020. számú határozatának) az alaptörvény-ellenességét vizsgálhatta, a korábbi eljárásokban született döntéseket, illetőleg az egyes döntések tartalmának egymáshoz való viszonyát nem. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdéséből fakadóan a jogegység biztosítása nem az Alkotmánybíróság, hanem a Kúria feladata {a XV. cikk sérelmével összefüggésben részletesen lásd: 3180/2022. (IV. 22.) AB végzés, Indokolás [17]–[18]}.
- [15] Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése, illetőleg XXVIII. cikk (1) bekezdése állított sérelmével összefüggésben az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy a Fővárosi Törvényszék ítéletében kellő részletességgel és egyértelműen, az ügyben alkalmazandó, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) rendelkezéseinek megjelölésével indokolta, hogy eljárása során miért nem lehetett figyelemmel az indítványozó ügyében korábban született döntések tartalmára (Fővárosi Törvényszék ítélete, Indokolás [10]–[11]), illetőleg miért nem vehette figyelembe az indítványozó egyes nyilatkozatait (Fővárosi Törvényszék ítélete, Indokolás [23]). Az Alkotmánybíróság e körben pedig arra is utal, hogy a Fővárosi Törvényszék ítéletének indokolásában megjelenő kúriai döntés (Kfv.38.036/2017/6. számú döntés) az anonimizált bírósági határozatok internetes gyűjteményében a kúriai ügyszám alapján ingyenesen és (az anonimizált adatokon kívül) teljes szöveggel bárki számára szabadon hozzáférhető, a Fővárosi Törvényszék pedig ítéletét (az indítványozó állításával ellentétben) nem ezen kúriai döntés alapján, hanem az ügyben alkalmazandó jogszabályok alapján, és csupán a Kúria ezen jogszabályi rendelkezések alkalmazásával kapcsolatos korábbi döntésére is figyelemmel, a Kúria ezen döntése tartalmának követésével hozta meg (Fővárosi Törvényszék ítélete, Indokolás [22]).
- [16] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog annak biztosítását követeli meg, hogy az érdemi, ügydöntő döntések tekintetében biztosításra kerüljön a más szervhez vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetősége, oly módon hogy a jogorvoslati fórum ténylegesen képes legyen a jogsérelem orvoslására {lásd például: 3101/2022. (III. 10.) AB végzés, Indokolás [31]}. Nem következik ugyanakkor a jogorvoslathoz való jogból a jogorvoslati kérelem indítványozó számára pozitívan történő elbírálásának kötelezettsége {3025/2022. (I. 19.) AB végzés, Indokolás [27]}. Jelen esetben a Fővárosi Törvényszék az ügyben alkalmazandó Kp. rendelkezései alapján kétséget kizáróan hatáskörrel rendelkezett az esetlegesen jogsértő határozat hatályon kívül helyezésére, ítéletében pedig részletesen megindokolta, hogy az indítványozó

keresetét miért minősítette alaptalannak, az indítványozó egyes érveit pedig (a Kp. rendelkezései pontos megjelölésével) miért nem vette, illetőleg vehette figyelembe.

- [17] Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét nem veti fel sem a XV. cikk, sem a XXIV. cikk (1) bekezdése, sem a XXVIII. cikk (1) bekezdése, sem pedig a XXVIII. cikk (7) bekezdése vonatkozásában.
- [18] 3. Az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata alapján tehát arra a megállapításra jutott, hogy az nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadási feltételek egyikét sem, és ekként nem felel meg az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságával szemben támasztott követelményeknek. Ezért az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2023. február 21.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1087/2022.

